

NOWE ŚWIATŁO NA
ISO 9001

3 OD REDAKCJI

AKTUALNOŚCI

4 Nowe standardy higieny i bezpieczeństwa żywności w UE - konferencja

7 Warsztaty Młodzi Profesjonaliści IEC

W SKRÓCIE

8 Porozumienie między PKN a DIN

8 Posiedzenie CEN/TC 352 Nanotechnologies

9 Posiedzenie ISO/TC 263 w Katowicach

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

10 Nowe światło na ISO 9001

16 Bezpieczeństwo międzynarodowe

19 Obuwie dla dzieci

21 **ORGANY TECHNICZNE - listopad 2015**

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektro-
niczny publikowany cyklicznie na stronie inter-
netowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Skład:

Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14

00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku
„Wiadomości PKN” są chronione prawami au-
torskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie
(w całości lub części) wymaga zgody wydawcy,
a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przed-
stawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze
są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja
zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów
i zmiany tytułów.

Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść
ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

Zdjęcie na okładce:

© Dutourdumonde - Fotolia.com

PN-A-75030

Grzyby świeże i przetwory
grzybowe - Terminy i definicje

PN-A-86751

Ryby i inne zwierzęta wodne -
Ryby żywe

PN-EN 71

Bezpieczeństwo zabawek

PN-EN 60598-2-20

Oprawy oświetleniowe - Część
2-20: Wymagania szczegółowe
- Girlandy świetlne

PN-EN ISO 8442

Materiały i wyroby przeznaczone do
kontaktu z produktami spożywczymi -
Sztućce i przybory stołowe

Naszym Czytelnikom, Autorom i Sympatykom
spokojnych i pełnych radości Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
życzy
Redakcja „Wiadomości PKN”

Nowe standardy higieny i bezpieczeństwa żywności w UE

2 grudnia 2015 r. w Warszawie odbyła się konferencja pt. „Nowe standardy higieny i bezpieczeństwa żywności w UE”. Organizatorem spotkania był Polski Komitet Normalizacyjny, a partnerem Polska Federacja Pest Control. Konferencję prowadził Tomasz Schweitzer, Prezes PKN. Prelegentami byli m.in. przedstawiciele uczelni wyższych, IFS, PFPC. PKN reprezentowali Jolanta Kochańska (Zastępca Prezesa PKN ds. Normalizacji) oraz Sławomir Wilczyński (główny specjalista WSM).

Globalizacja, zmniejszanie powierzchni lasów, zwiększanie populacji szkodników, zintensyfikowanie podróży, wydłużanie łańcucha dostaw – wszystko to zwiększa zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności, a tym samym dla konsumentów. Konieczne jest więc nie tylko nieustanne przestrzeganie istniejących procedur przez wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego, ale również nowe podejście do oceny ryzyka. Bogaty wachlarz poglądów na te tematy zaprezentowali na konferencji prelegenci, reprezentujący różne instytucje.

Jak te problemy postrzegają władze publiczne poinformowała **Ewa Lech**, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która w nowym rządzie będzie odpowiedzialna za przeprowadzenie reformy urzędowej kontroli żywności. Przedstawiła plan czekających nas zmian w tym obszarze. Zwróciła uwagę, że 90% przepisów odnoszących się do bezpieczeństwa żywności to przepisy UE. Stwierdziła też, że temat usług ochrony przed szkodnikami nie jest regulowany przepisami, dlatego bardzo istotne są wszelkie konferencje i seminaria, które rozpropagują to zagadnienie.

Od strony teoretycznej potraktowała zagadnienie **prof. Brigitte Petersen**, która przedstawiła ideę *Jedno zdrowie* (One Health). Koncepcja ta zakłada, że zdrowie ludzkie jest ściśle powiązane ze zdrowiem i dobrostanem zwierząt oraz środowiskiem. Idea *Jedno zdrowie* jest interdyscyplinarna i zakłada współdziałanie medycyny, weterynarii i rolnictwa. Obecnie najważniejszym aspektem jest zwiększanie edukacji i wiedzy z tego zakresu.

Następnie **dr Sebastian Jarzębowski** w prezentacji Certyfikowane ścieżki doskonalenia zawodowego dla sektora rolno-spożywczego zauważył, że istnieje potrzeba uporządkowania spraw edukacyjnych w tym zakresie. W wyniku zapotrzebowania utworzono EQA, którego zadaniem jest promowanie koncepcji uczenia się przez całe życie (Life Long Learning) dla podmiotów sektora rolno-spożywczego.

W ten nurt rozważań dobrze włączyła się **Jolanta Kochańska**. Omówiła politykę normalizacyjną w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz znaczenie normalizacji europejskiej w kontekście Horyzontu 2020. Wskazała, które komitety techniczne na poziomie europejskim i międzynarodowym działają w tym ob-

T. Schweitzer, T. Wojciechowski

B. Petersen, S. Jarzębowski

S. Wilczyński

szarze. Przedstawiła rolę norm m.in. w oznaczaniu GMO, w odniesieniu do żywności funkcjonalnej czy żywności dla diabetyków.

Swoistym dopełnieniem referatu J. Kochańskiej była wypowiedź kolejnego przedstawiciela PKN **Sławomira Wilczyńskiego**. Przedstawił on zasady dobrowolnej certyfikacji usług na Znak Zgodności z Polską Normą. Stwierdził, że certyfikat PN potwierdza zgodność świadczonej usługi z normą dotyczącą tej usługi; daje przewagę marketingową; ułatwia procedury przetargowe. Firma z certyfikatem jest bardziej wiarygodna – bo poddawana ciągłemu nadzorowi przez stronę trzecią, a przez to jej działalność jest przejrzysta.

W kolejnych prelekcjach zaczął dominować aspekt „praktyczny”, który można podsumować w pytaniu „jak wykorzystać prawo i normy w dziedzinie bezpieczeństwa żywności”.

W tym momencie warto zwrócić uwagę na prelekcję **prof. Stanisława Kowalczyka**, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. W swojej prezentacji wskazał, że zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa żywności wynikają m.in. z wydłu-

J. Kochańska

żenia łańcucha dostaw, wzrostu liczby pośredników, anonimowości odbiorców i fałszowania żywności. Zaradzić temu można przez urzędowe kontrole żywności, nowe rozwiązania wprowadzane przez KE w zakresie zafałszowania żywności czy system HACCP. Stwierdził, że na szczeblu krajowym istotna jest nowelizacja Rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt. Kolejnym istotnym obszarem są kontrole na granicy. Ponadto powinny zostać utworzone punkty kontaktowe ds. oszustw związanych z żywnością. Uznał, że HACCP jest podstawowym systemem dającym bezpieczeństwo żywności, problemem jest natomiast wdrażanie tego systemu przez MŚP.

Tadeusz Wojciechowski (Prezes Zarządu PFPC) skupił się na szczegółach opracowywania normy z zakresu pest control. Omówił zakres jej zastosowania oraz wymagania. Norma określa m.in. kwalifikacje, które muszą zostać spełnione przez profesjonalnych dostawców usług ochrony przed szkodnikami w celu

M. Marzec

S. Kowalczyk

Od lewej: T. Wojciechowski, S. Kowalczyk, J. Leonkiewicz, M.A. Faliński, A. Wryk, M. Marzec

ochrony zdrowia publicznego, własności i środowiska. Wskazał, że jest to nowe narzędzie służące bezpieczeństwu żywności.

Z poprzednimi wypowiedziami dobrze komponuje się prelekcja o dobrowolnych standardach bezpieczeństwa żywności na przykładzie międzynarodowego standardu IFS. Jej autorem był **Marek Marzec**, Dyrektor Rozwoju IFS na terenie Europy Środkowej i Wschodniej. Stwierdził, że głównymi celami wdrażania standardu IFS są bezpieczeństwo żywności i jej jakość oraz wiarygodność producenta. Spełnianie wymagań IFS daje rozwój, stabilność, ułatwia obecność na innych rynkach.

Na zakończenie konferencji odbył się panel dyskusyjny, w którym wzięli udział: Tadeusz Wojciechowski, Agnieszka Wryk - Audytor Wiodący Tesco, Jacek Leonkiewicz - Prezes Animal by Products - Polskiego Związku Przetwórców, dr Maria Andrzej Faliński - Dyrektor Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, prof. Stanisław Kowalczyk, Marek Marzec.

Paneliści starali się odpowiedzieć na pytania: dot. kierunku zmian w normach i prawie odnoszących się

do żywności; tego, czy norma dotycząca usług ochrony przed szkodnikami zostanie rozpropagowana; jakie różnice są w podejściu do IFS w różnych krajach; jakie są główne założenia Tesco w zakresie usług ochrony przed szkodnikami i czy norma jest potrzebna.

Podczas konferencji Prezes PKN dr inż. Tomasz Schweitzer wręczył Prezesowi Polskiej Federacji Pest Control Tadeuszowi Wojciechowskiemu upoważnienie do certyfikacji usług ochrony przed szkodnikami na zgodność z normą PN-EN 16636:2015-03.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele firm spożywczych, handlowych, urzędowej kontroli żywności, jednostek certyfikujących, laboratoriów oraz firm świadczących usługi ochrony przed szkodnikami. Jak podkreślali uczestnicy była ona interdyscyplinarna, a zarazem merytoryczna. Prelegenci przybliżyli tematy związane z nowymi trendami w Europie w zakresie bezpieczeństwa żywności.

J.S.

Warsztaty Młodzi Profesjonaliści IEC

Mińsk 2015

W dniach 11-14 października 2015 r. w ramach Sesji Generalnej IEC w Mińsku odbyły się Warsztaty Młodzi Profesjonaliści IEC. W sesji brało udział około 1 200 osób z całego świata, w tym 68 młodych profesjonalistów – Polskę reprezentowali Przemysław Kędzierski oraz Janusz Zieliński.

Uczestników warsztatów powitał **Prezydent IEC Junji Nomura** oraz **Główny Sekretarz IEC Frans Vreeswijk**. W pierwszym dniu prezydent IEC oraz inni mówcy podkreślali, jak ważna dla przemysłu i rozwoju rynku jest normalizacja oraz jakie są wyzwania dla przyszłości normalizacji i jakie dziedziny nie zostały jeszcze odpowiednio znormalizowane. Zaprezentowali, jak wyglądają posiedzenia komitetów technicznych, na których są opracowywane normy, jakie są największe trudności w osiągnięciu porozumienia (w komitetach technicznych zasiadają osoby z różnych branż i mają sprzeczne interesy). Oprócz wiedzy teoretycznej przedstawionej na prezentacjach młodzi profesjonaliści mieli również szansę obserwować posiedzenia różnych komitetów, brali udział w warsztatach, na których opracowywana była fikcyjna norma.

Drugiego dnia obserwowano posiedzenia SMB (Standardization Management Board) lub CAB (Conformity Assessment Board), czyli jednych z istotniejszych organów zarządzających w IEC. Organy te skupiają przedstawicieli krajów członkowskich, a ich celem jest opracowanie i ukierunkowanie zakresu działań IEC. Uczestnicy warsztatów spotkali się z sekretarzem CAB, który omówił zagadnienia normalizacyjne oraz przedstawił zalety normalizacji.

Trzeciego dnia uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na grupy tematyczne i brali udział w szczegółowych prezentacjach wdrażających w techniczne aspekty IEC. Zainteresowani mogli wybrać: proces oceny produktów elektronicznych, proces wprowadzania norm, obwody niskiego napięcia i ich zastosowania i wdrożenia lub Smart Manufacturing.

Na zakończenie została zorganizowana sesja, podczas której wybrano liderów z trzech regionów świata. Sesja miała również na celu opracowanie planów działań (z perspektywy młodych profesjonalistów) na kluczowe problemy normalizacji. Zamierzeniem IEC jest rozwiązywanie problemów związanych z dzia-

łalnością normalizacyjną (rozpowszechnienie norm, zwiększenie udziału ekspertów w normalizacji, zwiększenie udziału krajów w normalizacji).

Ostatniego dnia odbyła się wycieczka do zakładu energetycznego w Mińsku, podczas której scharakteryzowano system energetyczny Białorusi, produkcję i zapotrzebowanie na energię tego kraju oraz wykorzystywaną technologię.

Udział w warsztatach wpłynął na poszerzenie naszej wiedzy na temat normalizacji oraz pozwolił na zaznajomienie się z trendami światowymi, które obowiązują w branżach przemysłowych oraz laboratoryjnych. Z rozmów z uczestnikami sesji wynika, że udział w normalizacji jest bardzo ważny dla każdej liczącej się firmy oraz jednostki naukowej na rynku światowym. Uczestnictwo w pracach nad normami pozwala na bezpośrednie wpływanie na treść normy, a także umożliwia szybsze reagowanie na zmiany w normach oraz pośrednio w przepisach prawa .

*Przemysław Kędzierski, Główny Instytut Górnictwa
Janusz Zieliński, ES SYSTEM*

Porozumienie między PKN a DIN

9 grudnia 2015 r. w siedzibie DIN w Berlinie zostało podpisane Memorandum o Współpracy (MoU) między Polskim Komitetem Normalizacyjnym a Niemieckim Instytutem Normalizacyjnym (DIN). Porozumienie ze strony polskiej podpisał Tomasz Schweitzer, Prezes PKN; zaś z niemieckiej Torsten Bahke, Prezes zarządu DIN. Zostało zawarte na pięć lat z możliwością przedłużenia na kolejne pięć za zgodą stron.

Memorandum między PKN a DIN podpisano w celu wymiany informacji i doświadczeń w obszarach związanych z normalizacją. Przewiduje ono m.in. koordynację działań normalizacyjnych w celu osiągnięcia harmonizacji norm krajowych, stanowiących obiekt wspólnego zainteresowania stron; kładzie także duży nacisk na wymianę poglądów i doświadczeń dzięki pogłębionej współpracy eksperckiej.

Oprócz Memorandum PKN i DIN podpisały także umowę o rozszerzeniu portalu DIN-TERM o terminy i definicje z Polskich Norm. Celem DIN-TERM jest udostępnienie zasobu terminologii wszystkim, którzy zajmują się opracowaniem norm oraz innym

T. Bahke, T. Schweitzer

grupom użytkowników, np. ekspertom biorącym udział w pracach komitetów technicznych, osobom opracowującym specyfikacje techniczne, redaktorom i tłumaczom, firmom zaangażowanym w działalność międzynarodową, inżynierom, rzecznikom patentowym, a także krajowym i międzynarodowym instytucjom, które zajmują się tworzeniem przepisów technicznych.

Uruchomienie bazy planowane jest na pierwszą połowę 2016 roku.

P.M.

Posiedzenie CEN/TC 352 Nanotechnologies

W dniach 24-26 listopada 2015 r. PKN gościł w Warszawie delegatów na posiedzenia grup roboczych i posiedzenie plenarne CEN/TC 352. W posiedzeniach wzięli udział delegaci z Belgii, Włoch, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Czech, Holandii, Portugalii, Polski, Francji, Szwajcarii i Norwegii.

Podczas posiedzenia plenarnego podjęto uchwałę o rozpoczęciu prac nad nową Specyfikacją Techniczną „Guidance on measurands for characterising nano-objects and materials that contain them”. Polska delegacja zgłosiła chęć aktywnego udziału w opracowaniu ww. dokumentu.

Podczas obrad uchwalono również przyjęcie do zbioru europejskich dokumentów normalizacyjnych trzech Specyfikacji Technicznych ISO: ISO/TS 8004-2 Vocabulary – Part 2: Nano-objects, ISO/TS 8004-12 Terminology and definitions for nano-objects - Nanoparticle, nanofibre and nanoplate oraz ISO/TS 19590 Vocabulary - Part 12: Quantum phenomena in nanotechnology. Wszystkie wymienione specyfikacje zostaną przyjęte bez modyfikacji, a specyfikacja ISO/TS 8004-2 zastąpi specyfikację CEN ISO/TS 27687:2009.

Inną istotną uchwałą był wybór nowego przewodniczącego Grupy Strategicznej - został nim Gert Roebben, zastępując na tym stanowisku George'a Reinersa.

Komitet CEN/TC 352 jest zaangażowany w wykonanie mandatu M/461 Komisji Europejskiej (Standardisation mandate for standardisation activities regarding nanotechnologies and nanomaterials) oraz współpracuje ściśle z komitetem ISO/TC 229 Nanotechnologies.

W Polsce we współpracę z CEN/TC 352 oraz ISO/TC 229 zaangażowany jest Komitet Techniczny 314 ds. Nanotechnologii.

Stawomir Maciejewski
Sektor Techniki Informatycznych i Komunikacji

Posiedzenie ISO/TC 263 w Katowicach

W dniach 21-22 października 2015 r. w siedzibie Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach odbyło się posiedzenie ISO/TC 263 oraz grup roboczych WG 1 i WG 2. Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele Chin, Niemiec oraz Polski. Polskę reprezentowali zarówno eksperci z KT 275 ds. Techniki i Zagrożeń w Górnictwie (krajowego KT współpracującego z ISO/TC 263), jak i przedstawiciele GIG w UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) oraz w GMI (Global Methane Initiative). W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Sektora Górnictwa PKN.

Na posiedzeniu TC przedstawiciele krajów członkowskich zaprezentowali obecny stan krajowego przemysłu wydobywania metanu zalegającego w pokładach węgla. Omówiono techniki wydobywania metanu metodami otworowymi z powierzchni, przy zastosowaniu szczelinowania hydraulicznego. Przedstawiciel UNECE i GMI zaprezentował wyniki prowadzonych w obu organizacjach prac i analiz nad ekonomicznym wykorzystaniem metanu oraz jego wpływem na klimat.

Podjęto uchwały o nawiązaniu współpracy między ISO/TC 263 a UNECE i GMI oraz o terminie i miejscu następnego posiedzenia Komitetu. Ustalono, że odbędzie się ono we wrześniu 2016 r. w Xian w Chinach.

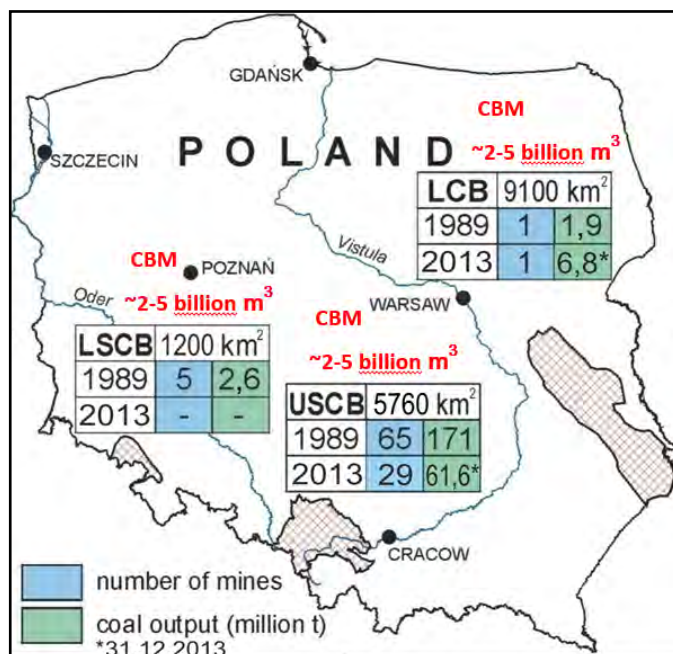
Podczas spotkań WG 1 i WG 2 omawiano projekty:

- ISO PWI 18879 Standard for integrated pillarless co - extraction of coal and gas
- ISO PWI 20287 Standard for the gas-water dual-phase flow safety transportation system of low concentration coal-bed gas

Przedstawiciele Polski próbowali wyjaśnić przyczynę dużej liczby głosów wstrzymujących się od głosowania nad Propozycją Nowego Tematu ISO PWI 18879. Może to wynikać z tego, że w różnych krajach stosuje się różne metody łączonego wydobywania węgla kamiennego i metanu, a w propozycji przedstawiono tylko jedną z nich. W wyniku dyskusji podjęto uchwałę o uzupełnieniu abstraktu przyszłego projektu normy o informację wyjaśniającą to zagadnienie.

Omawiając podobny wynik głosowania nad ISO PWI 20287, przedstawiciele Polski i Niemiec zwrócili uwagę na to, że obowiązujące w wielu krajach przepisy dotyczące prowadzenia ruchu zakładów górniczych wykluczają transport metanu rurociągami w wyrobiskach podziemnych, a w wielu przypadkach także w instalacjach powierzchniowych, gdy stężenie tego gazu jest mniejsze niż 30 %. Podjęto uchwałę o dodaniu do abstraktu projektu informacji o opracowanej w przyszłości Normie Międzynarodowej, która powinna być stosowana z uwzględnieniem odpowiednich przepisów krajowych dotyczących transportu metanu.

Tomasz Mazur
Sektor Górnictwa

Rysunek 1. Wydobywanie węgla kamiennego oraz szacowane zasoby metanu w jego pokładach w Polsce

Nowe światło na ISO 9001

Garry Lambert, 3 listopada 2015

Tegoroczna nowelizacja ISO 9001 to odpowiedź na ogromne zmiany w technologii, różnorodność biznesową oraz globalny handel i to zapowiada, że dokument będzie bardziej przydatny i przyjazny dla użytkownika w zakresie systemów zarządzania.

ISO 9001 została znowelizowana! W świecie globalnego zarządzania jakością to ekscytujące wydarzenie i ważna wiadomość dla ponad miliona stosujących tę normę organizacji na całym świecie, a także dla milionów osób, które na co dzień stosują zapisy najśłynniejszej normy dotyczącej systemu zarządzania jakością (QMS – quality management system) w celu ułatwienia współpracy handlowej między stronami. Ostatnio opublikowana nowelizacja ISO 9001 rzuca nowe światło na „klejnot koronny” zarządzania jakością we współczesnym, połączonym świecie.

Wprowadzona w 1987 roku ISO 9001 była nowelizowana czterokrotnie; najnowsza wersja ISO 9001 to pierwsza istotna nowelizacja od 2000 roku. Nowelizacja trwała trzy lata i wymagała pracy setek ekspertów z branży przemysłowej oraz handlowej, interesariuszy norm (m.in. konsultantów, użytkowników, laboratoriów badawczych, organów

certyfikujących), przedstawicieli uczelni wyższych oraz instytutów badawczych, przedstawicieli administracji rządowej oraz organizacji pozarządowych reprezentujących 81 członków ISO na całym świecie. Nieoceniony pozostaje wkład tysięcy członków komitetów zwierciadlanych, którzy nowelizowali i komentowali projekt normy przez cały okres prac. Rezultatem tego procesu jest wprowadzenie najlepiej sprzedającej się normy ISO prosto w XXI wiek.

Organizacje certyfikowane mają trzy lata od momentu publikacji ISO 9001:2015 (która nastąpiła we wrześniu br.) na dostosowanie swoich systemów zarządzania jakością do znowelizowanej normy. Oczekuje się, że nie będą czekać do ostatniej chwili, aby skorzystać z istotnych zmian zawartych w najnowszej wersji normy.

„To przełom!”

Uzyskane dotychczas opinie recenzentów i użytkowników normy były bardzo pozytywne. „To przełom” uważa Simon Feary, Chief Executive w Chartered Quality Institute w Wielkiej Brytanii. Alan Daniels z firmy Boeing, który reprezentował International Aerospace Quality Group w ramach podkomitetu zajmującego się nowelizacją ISO 9001, widzi normę ISO 9001:2015 jako „znaczny postęp, który doprowadzi do powstania solidnych QMS”.

„To wspaniała okazja dla firm, aby na nowo ukierunkować swoje QMS na swoją działalność”, uważa Sheronda Jeffries z Cisco Systems, reprezentująca QuEST Forum (organizacja o zasięgu globalnym zajmująca się jakością w ramach ICT*). Dla Marka Brahma z Automobile Association (Wielka Brytania) ISO 9001:2015 wywrze niebagatelny wpływ na cały świat, natomiast Luiz Nascimento z ABNT (Brazilian Association of Technical Standards) uważa, że dzięki tej nowelizacji ludzie będą bardziej przekonani do tego, że systemy zarządzania jakością naprawdę działają.

Po co ta zmiana?

Wielu użytkowników zadowolonych z dotychczasowej formy ISO 9001 może zadawać pytanie: „skoro nic się nie popsuło – po co naprawiać?” Ostatnia nowelizacja normy jest odpowiedzią na zmiany w technologii, działalności biznesowej oraz globalnym

handlu, które zaszły w okresie 15 lat od publikacji ISO 9001:2000.

ISO 9001:2015 „dostrzega” rosnące znaczenie sektora usług i jego potrzeby zarządzania jakością. Jest również odpowiedzią na konieczność większej zgodności i integrację QMS z działalnością firmy i jej kierunkami strategicznymi. ISO 9001:2015 ułatwia wprowadzanie wielu norm związanych z zarządzaniem działalnością biznesową, takich jak ISO 14001 oraz systemów zarządzania jakością charakterystycznych dla określonych sektorów, takich jak AS9100 w przemyśle lotniczym.

Alan Daniels, reprezentujący punkt widzenia przemysłu lotniczego, podkreśla zmiany w modelach biznesowych, bardziej skomplikowany łańcuch dostaw oraz większe oczekiwania klienta jako kolejne istotne powody wprowadzenia normy w zmieniającym się świecie. Uważa, że ISO 9001 powinno poprawiać zdolność firm do zadowalania swoich klientów w ramach złożonych środowisk, w których działają. Powinno także odpowiadać na potrzeby wszystkich zainteresowanych stron i być zgodne z innymi systemami zarządzania – stąd tak ważna była kompleksowa nowelizacja.

Czy zmiany okazały się sukcesem? Według Anni Koucek, Dyrektora ds. Innowacji (Quality Austria) wersja normy opublikowana w 2015 roku, dużo bardziej niż wersja z 2008 roku, odpowiada wyzwaniom globalnego, dynamicznego, złożonego, opartego na

narzędziach IT środowiska biznesowego, w którym pracuje większość organizacji.

Co się zmieniło?

Pierwsza dobra wiadomość jest taka, że ISO 9001:2015 będzie łatwiejsza w użyciu, szczególnie w połączeniu z innymi normami dotyczącymi systemów zarządzania, ma być także mniej nakazowa – np. dokumentacja będzie mniej zobowiązująca i bardziej przyjazna dla użytkownika, a język będzie bardziej uproszczony. Norma jest zgodna z podejściem „wyniki mają znaczenie”, będzie można dzięki niej odpowiedzieć na pytanie, czy działania firmy doprowadziły ją do planowanych rezultatów oraz czy system rzeczywiście się sprawdza i „zapewnia możliwość dostosowywania produktów i usług” - wyjaśnia Nigel Croft, przewodniczący podkomitetu ISO odpowiedzialnego za nowelizację normy.

„ISO 9001:2015 jest normą zadaniową, której podstawą są wyniki, skupia się na tym co ma zostać osiągnięte, niekoniecznie na samym osiąganiu celu” – dodaje Croft. Nowa wersja normy łączy „podejście procesowe” z głównym założeniem „analizy ryzyka” co umożliwi priorytetowe traktowanie procesu oraz zastosowanie cyklu Deminga (ang. Plan-Do-Check-Act, PDCA) na wszystkich szczeblach firmy w celu skutecznego zarządzania procesami i systemem jako całością. Działanie oparte na analizie ryzyka ma zapobiec niepożądanym rezultatom, takim jak produkty i usługi niezgodne z wytycznymi.

ISO 9011:2015 przyjmuje nową, dopracowaną strukturę norm systemów zarządzania w ISO – opartą na Aneksie SL skonsolidowanego Suplementu ISO do Dyrektyw ISO/IEC. Oczekuje się, że będzie to miało wpływ na firmy, szkoleniowców, konsultantów, jednostki certyfikujące i akredytujące, audytorów i twórców norm. Aneks SL zapewnia identyczną strukturę, tekst i wspólną terminologię dla wszystkich opracowanych w przyszłości norm ISO z zakresu systemów zarządzania (MSS – ang. Management System Standards), przez co każda ma podobny „ogład sytuacji”. Dzięki temu wprowadzanie wielu norm w ramach jednej organizacji czy firmy będzie łatwiejsze. Teraz wszystkie nowe ISO MSS będą opracowywane we wspomnianych wcześniej ramach, co ma zapewnić logiczność i kompatybilność oraz uniknąć nieporozumień na etapie wdrażania.

Mark Braham, koordynator z ramienia CQI w ISO/TC 176 (Quality management and quality

© momius - Fotolia.com

assurance), dostrzega „ogromne korzyści” w trzymaniu się ram Aneksu SL w celu integrowania z innymi normami dotyczącymi systemów zarządzania, co skróci czas i pozwoli na sprawne dostosowanie się do wymagań. Z kolei Sheronda Jeffries uważa, że włączenie nowego aneksu pozwoli firmom dostrzec podobieństwa i różnice pomiędzy ISO 9001:2015 a innymi MSS.

Jakie korzyści wynikną z tej zmiany?

„ISO 9001:2015 uznaje znaczenie działalności firmy z punktu widzenia typu dostarczanych produktów i usług, ich kluczowości, a także czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które mogą wpłynąć na jej pracę” – uważa Nigel Croft. Najnowsza wersja normy zobowiązuje każdą firmę do myślenia o szczególnych okolicznościach w jakich się znalazła, nie zaś na przygotowywania „przepisu” jak zaprojektować system zarządzania jakością. Dzięki temu firmy będą bardziej elastyczne w kwestii wyboru, jak wprowadzić normę, a także w sprawie rodzaju i ilości wymaganej dokumentacji.

Nawiązując do Aneksu SL, podkreślał, że bardzo ważnym czynnikiem było dostosowanie struktury, treści i terminologii we wszystkich normach ISO dotyczących systemów zarządzania, co jest świetnie widoczne w nowych wersjach ISO 9001 oraz ISO 14001. Ma to na celu ułatwienie firmom spełnienie wymagań wielu norm w ramach jednego systemu zarządzania.

„ISO 9001:2015 uznaje znaczenie działalności firmy z punktu widzenia typu dostarczanych produktów i usług, ich kluczowości, a także czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które mogą wpłynąć na jej pracę”

Zalety analizy ryzyka

Według Alana Danielsa, nowa wersja normy doprowadzi do stworzenia solidniejszych QMS, ponieważ ISO 9001:2015 łączy podejście procesowe z cyklem Deminga (PDCA) oraz podejściem opartym na analizie ryzyka i jego zarządzaniu. Ponadto, ISO 9001:2015 łączy QMS z procesami biznesowymi i planowaniem strategicznym. „Identyfikacja ryzyka to wartość dodana i możliwość rozwoju, a także zaangażowanie zarządu wyższego szczebla w osiąganie sukcesu na wszystkich etapach”. Według Sherondy Jeffries wprowadzenie terminu „podejście oparte na analizie ryzyka” oraz terminu „ryzyko i możliwości” zachęca firmy do bardziej proaktywnych działań.

„Podejście oparte na analizie ryzyka i jego zarządzaniu pomoże firmom podejmować decyzje biznesowe oparte na stosownych badaniach i zapewni odpowiednie rozwiązania strukturalne” - uważa Lorri Hunt z firmy Lorri Hunt & Associates Inc. (firma zajmuje się auditem, consultingiem oraz szkoleniami w zakresie systemów zarządzania). Anni Koubek również uważa, że to najistotniejsza zmiana w wersji z 2015 roku. Dodaje jednak, że nie jest to jedyny element odróżniający nową wersję normy od tej opublikowanej w 2008 roku - „to konsekwentny zwrot ku rezultatom i pewnej elastyczności w tym, jak budować system zarządzania”.

Zaangażowanie kierownictwa

Dla Simona Feary najważniejszą zmianą jest przejście z zaangażowania zarządu do „przywództwa i zaangażowania” i przeniesieniem odpowiedzialności za

działanie i wydajność QMS na wiele szczebli w firmie. Wymaganie większego zaangażowania od kierownictwa wyższego szczebla, zmieni postrzeganie stanowiska ds. jakości. Jak nigdy wcześniej, Zachęca specjalistów ds. jakości, by korzystali z okazji do nabywania nowych umiejętności i zwiększania wartości swoich firm czy to w ramach realizacji programów zarządzania jakością, czy prowadząc audit systemów zarządzania.

Nacisk na zaangażowanie kierownictwa wyższego szczebla to jedna z najważniejszych zmian, którą dostrzega Mark Braham. Uważa on, że zarząd musi podejmować działania, aby sprostać wymaganiom i nie może tych czynności przekazać innym osobom. Lorri Hunt interpretuje „zainteresowanie kierownictwem” jako przejście z wyznaczania reprezentanta kierownictwa odpowiedzialnego za QMS do filozofii systemu będącego wspólną odpowiedzialnością zarządu.

Jak twierdzi Leopoldo Colombo, Dyrektor Wykonawczy Quara Group (firma zajmująca się consultingiem i szkoleniami w zakresie systemów zarządzania w Ameryce Łacińskiej), takie odgórne podejście znacząco podniesie status ISO 9001 w oczach zarządu wyższego szczebla. Uważa, że minęły już czasy kiedy managerowie ds. jakości po wygłoszonej prezentacji na temat stanu QMS w firmie będą wypraszani z pokoju narad ze słowami „dziękujemy, a teraz mamy biznes do zrobienia”. „ISO 9001:2015 zawiera wymagania i punkty zaczepienia potrzebne do zapewnienia integracji QMS z działalnością i strategią firmy. Przegląd skuteczności QMS będzie równy przeglądowi skuteczności podjętych działań.”

Nowy start

„ISO 9001:2015 to okazja, aby na nowo wskazać sposób wprowadzania ISO 9001”, uważa Jose Dominguez, członek zarządu Latin American Quality Institute (INLAC) oraz Dyrektor Generalny Plexus International w Meksyku. Według niego, jeżeli użytkownicy poważnie myślą o ISO 9001, jako głównym narzędziu do wprowadzania, utrzymywania i ulepszania QMS, a także o używaniu go jako podstawy swoich działań biznesowych, to uznają ISO 9001:2015 za bardziej elastyczną i solidną normę, którą można łatwo zaadaptować w danej firmie.

Luiz Nascimento uważa, że ogólnie wszystkie zmiany w znowelizowanej normie wpłyną na to, że systemy zarządzania jakością wreszcie będą wydawać się przydatne. „Istnieje szansa, że postrzeganie systemu zarządzania jakością jako sterty bezużytecznej

papierkologii i niepotrzebnej biurokracji, ulegnie zmianie”, twierdzi Nascimento, dodając jednocześnie, że dobre zastosowanie nowej normy może zwiększyć wiarygodność certyfikacji.

Certyfikacja przez organy zewnętrzne

Jakie są wskazania ISO 9001 dla organów akredytujących i certyfikujących? Mimo iż Mark Braham uważa, że ISO 9001:2015 początkowo będzie wymagać pewnego nakładu pracy związanego z zakończeniem prac przeglądowych, wprowadzeniem zmian i przygotowaniem do pierwszego auditu certyfikacyjnego, to oczekuje, że organy certyfikujące będą mogły zredukować liczbę dni auditu, co pozwoli na zmniejszenie kosztów.

Sheronda Jeffries uważa, że wprowadzenie „kontekstu”, „stron zainteresowanych” oraz „zakresu systemu zarządzania jakością” będzie miało pozytywny wpływ na proces certyfikacji prowadzony przez organy zewnętrzne, ponieważ firmy będą znać ograniczenia swoich QMS i uznają potrzeby oraz oczekiwania swoich klientów.

Simon Feary sam studzi swój entuzjazm w stosunku do znowelizowanej ISO 9001. Twierdzi bowiem, że pomyślnie wdrożenie będzie zależało od organów certyfikujących, które podejmą wyzwanie, jakim będzie odzwierciedlenie w ramach swoich usług zamiarów zawartych w ISO 9001:2015. Do tego poglądu przychyliła się Mark Braham, dodając, że „sukces nowej normy będzie uzależniony od wydajności organu certyfikującego i zdrowej konkurencji”. Braham ma nadzieję, że większe znaczenie niż certyfikat wiszący na ścianie będzie miał wydajny system zarządzania,

który zapewni klientowi satysfakcję, a firmie pozwoli zredukować koszty bieżące.

Bezproblemowe wprowadzenie

Dotychczasowe sygnały sugerują, że ISO 9001:2015 odniosła sukces, bo przez wzmocnienie SZJ QMS pozwala firmom zbudować zaufanie do ich produktów i usług dzięki łańcuchowi dostaw do klientów na całym świecie. Nigel Croft sądzi, że jeśli obecnie firmy działają na podstawie SZJ opracowanego zgodnie z ISO 9001, nie powinny mieć żadnego problemu z dostosowaniem się do wymagań zawartych w nowej wersji.

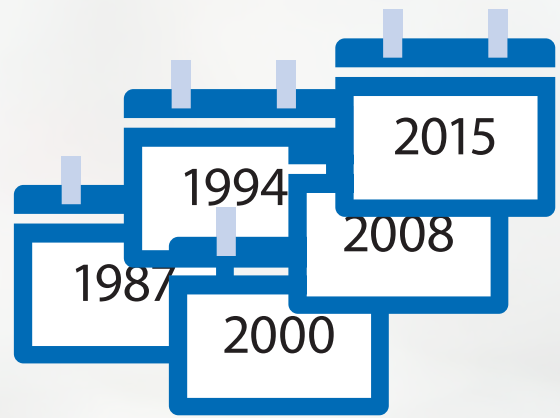
*ICT – teleinformatyka, ang. *Information and communication technologies*

Źródło: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?Refid=Ref2014

Opr. IP

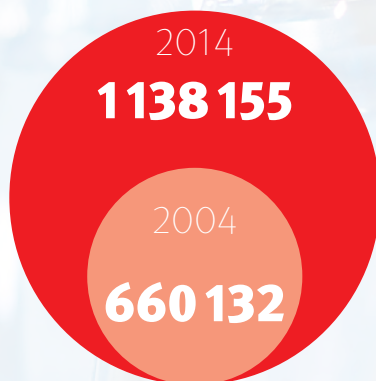
ISO 9001:2015 została wdrożona do zbioru PN jako PN-EN ISO 9001:2015-10 Systemy zarządzania jakością - Wymagania

ISO 9001 ma **25** lat

**Różne edycje
ISO 9001**

Rozpoznawalność normy ISO 9001 na całym świecie jest nieprawdopodobna

W ciągu ostatnich 10 lat liczba certyfikatów ISO 9001 wzrosła o **72%**.

W procesie nowelizacji normy

Komitet techniczny **ISO/TC 176/SC 2** Quality systems jest odpowiedzialny za rozwój i nowelizacje normy

Proces nowelizacji i przejście do nowej wersji

Czerwiec 2013	Maj 2014	Lipiec 2015	Wrzesień 2015	Wrzesień 2018	
Projekt komitetu	Projekt Normy Międzynarodowej	Końcowy Projekt Normy Międzynarodowej	Publikacja ISO 9001:2015	3-letni okres przejściowy	ISO 9001:2015
				Koniec okresu przejściowego	

Bezpieczeństwo międzynarodowe

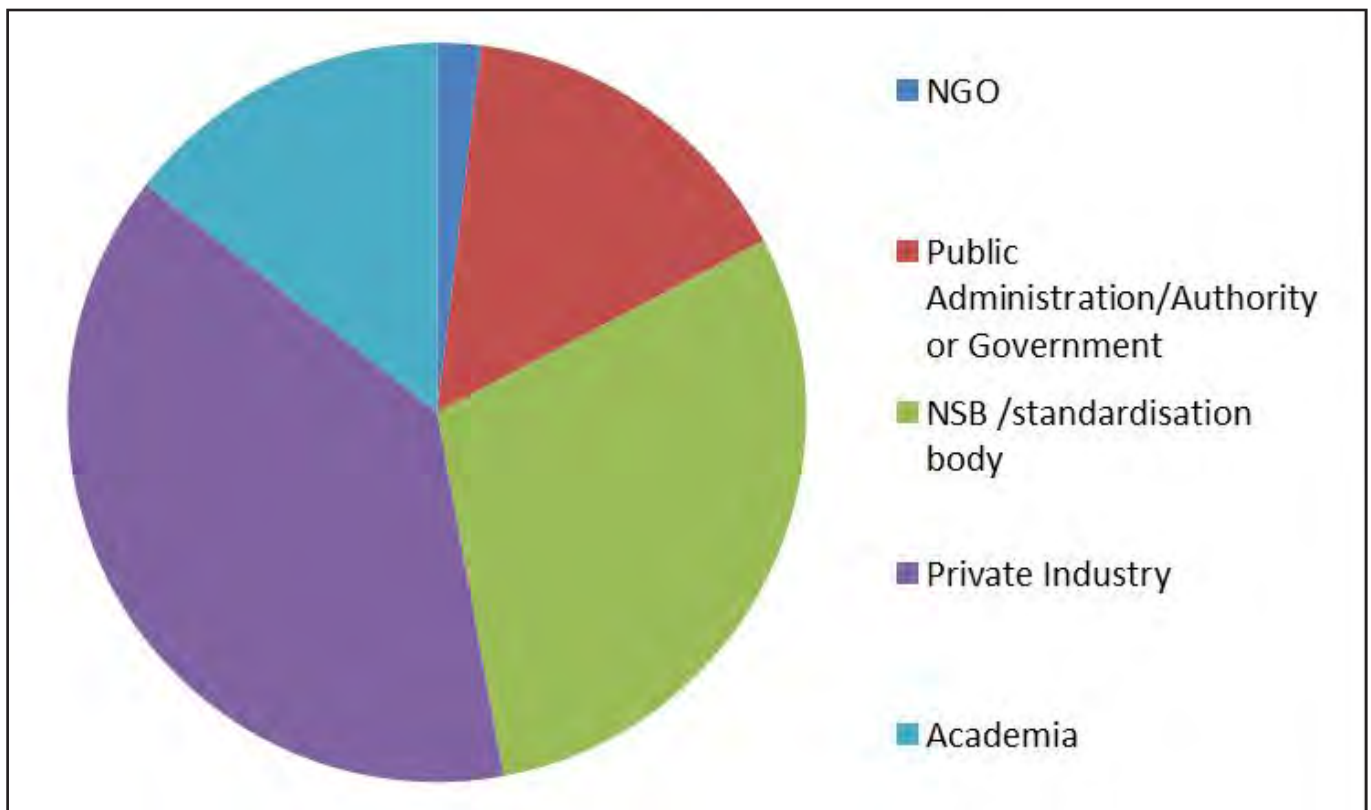
Nowy Komitet Techniczny ISO/TC 292

Globalna sytuacja polityczna, nowe technologie, prężna urbanizacja i migracje ludności, szybkość przepływu informacji, zmiany klimatyczne i katastrofy naturalne, terroryzm, wojny. Zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa globalnego i wewnętrznego w kontekście trudnych i zmiennych warunków ekonomicznych tworzą wyzwania dla organizacji na całym świecie. Dlatego też bezpieczeństwo we wszystkich dziedzinach staje się coraz ważniejsze i kładzie się na nie coraz większy nacisk.

W związku z tymi oczekiwaniami Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ISO zmieniła podejście i stworzyła na nowo swoje struktury w zakresie bezpieczeństwa. Pod koniec 2014 roku ISO podjęła inicjatywę utworzenia nowego komitetu technicznego łączącego wszystkie obszary bezpieczeństwa do tej pory mocno rozproszone. Struktura nowego komitetu - ISO/TC 292 odzwierciedla bieżące potrzeby i jest elastyczna przez wzgląd na zmienny charakter środowiska bezpieczeństwa.

Celem powołania ISO/TC 292 było:

- zapobieganie powielaniu prac przy opracowywaniu projektów norm i dokumentów normalizacyjnych;
- koordynacja projektów norm opracowywanych w różnych komitetach technicznych;
- wymaganie wielodyscyplinarnego podejścia, zakres działań powinien obejmować zarówno publiczne, jak i prywatne sektory w tym organizacje pozarządowe;
- połączenie różnych obszarów bezpieczeństwa oraz usprawnienie istniejących struktur w tym sektorze;

Rys.1. Udział poszczególnych organizacji i ich przedstawicieli w pracach z zakresu nowego ISO/TC 292 (Źródło: 1st plenary meeting of ISO/TC 292 Security)

- scalenie branży i budowanie jednolitej strategii oraz ograniczenie zasobów;
- zwiększenie zaufania do norm ISO, które powstają w wyniku globalnego porozumienia;
- skuteczniejsze i bardziej opłacalne rozwiązanie od utworzenia organu koordynującego zagadnienia tej branży.

Jednocześnie cały proces tworzenia komitetu toczył się zgodnie z głównymi zasadami działania ISO, którymi są:

- przejrzystość;
- otwartość;
- bezstronność i konsens;
- skuteczność i spójność;
- nieograniczony dostęp.

Ten nowy ISO/TC 292 ma przygotować ISO do podjęcia nowych tematów w sprawach bezpieczeństwa. Będzie również odpowiedzią na rosnące oczekiwania środowisk co do wsparcia międzynarodowych ram prawnych przez odpowiednie normy. Sektor bezpieczeństwa ze względu na swój priorytetowy charakter powinien mieć jednolitą i spójną strukturę, aby zapewnić jak najłatwiejszy i jak najszerszy dostęp organizacjom, które działają w tej branży: administracji publicznej, struktur rządowych, organizacji non-profit, ale też organizacji z ograniczonymi zasobami oraz MŚP.

Utworzenie nowego ISO/TC 292 zostało zatwierdzone w styczniu 2015 r. początkowo pod nazwą ISO/TC 292 Security, następnie po pierwszym posiedzeniu, które odbyło się w marcu 2015 r. w Japonii, zatwierdzono nową nazwę ISO/TC 292 Security and resilience. W zakresie działania powołanego TC jest normalizacja w dziedzinie bezpieczeństwa, jednak nieograniczająca się do bezpieczeństwa jedynie w rozumieniu ogólnym, ale obejmująca również zarządzanie ciągłością dzia-

łania, zarządzanie kryzysowe, przeciwdziałanie fałszerstwom i oszustwom, usługi bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwo wewnętrzne.

Podkreślić należy, że stworzenie nowego TC nie wpłynęło na przebieg prac trwających w sektorze i w obrębie przejętych komitetów.

Obecne projekty (głównie z ISO/TC 223, ISO/TC 247 i ISO/PC 284) będą w całości przesunięte w ramach nowego komitetu i dalsze prace będą się toczyć w jego strukturach za pośrednictwem poniższych grup roboczych:

- ISO/TC 292/AHG 01 Communication group
- ISO/TC 292/DCCG Developing Countries Contact Group
- ISO/TC 292/WG 01 Terminology
- ISO/TC 292/WG 02 Continuity and resilience
- ISO/TC 292/WG 03 Emergency management
- ISO/TC 292/WG 04 Fraud countermeasures and controls
- ISO/TC 292/WG 05 Public and community resilience
- ISO/TC 292/WG 06 Security

Należy pamiętać, iż taki podział jest tymczasowy i może ulec zmianie w najbliższej przyszłości m.in. poprzez utworzenie podkomitetów.

Kluczowym celem stojącym przed ISO/TC 292 jest skuteczny marketing i komunikacja, aby dotrzeć z informacją o zakresie i celu działania komitetu do jak najszerszej grupy odbiorców zewnętrznych. Dzięki temu możliwe będzie uzyskanie pełnego międzynarodowego oglądu sytuacji, żeby wypracować dobre praktyki rozwiązywania problemów. Stąd też ciągle wypracowywane są mechanizmy potrzebne do wdrożenia jak najskuteczniejszych metod przekazywania informacji m.in. poprzez seminaria, media społecznościowe, prezentacje, publiczne wystąpienia. Aby zwiększyć swój zasięg oddziaływania TC 292 zawarto

ISO/TC 292			
ISO/TC 8 Ships and marine technology (przejęte jedynie normy serii ISO 28000 z zakresu bezpieczeństwa łańcucha dostaw)	ISO/TC 223 Societal security	ISO/TC 247 Fraud countermeasures and controls	ISO/PC 284 Management system for private security operations - Requirements with guidance

Komitet ISO/TC 292 powstał z połączenia dotychczas istniejących kilku komitetów ISO, które swoim zakresem obejmowały sprawy bezpieczeństwa.

szereg porozumień dotyczących współpracy, z których najważniejsze to:

- ISO/TC 8 Ships and marine technology
- ISO/TC 215 Health informatics
- ISO/TC 224 Service activities relating to drinking water supply systems and wastewater systems
- ISO/TC 262 Risk Management
- ISO/CASCO Conformity assessment
- ISO/IEC JTC 1/SC 27 IT Security Techniques
- ICoCA (International Code of Conduct Association)
- ISO/TMB/JTCG, Joint Technical Coordination Group
- CEN/TC 391 Societal and citizen security.

Normalizacja prowadzona w nowych, spójnych strukturach komitetu ma zapewnić:

- terminowe dostarczanie norm;
- utworzenie międzynarodowych dobrych praktyk;
- stworzenie narzędzi, które pomogą organizacjom zarządzać bezpieczeństwem przy poszanowaniu praw człowieka;
- wsparcie działań prawnych i legislacyjnych;
- wsparcie działań biznesu przy tworzeniu odpowiednich procedur, systemów i technologii;
- opracowanie norm wysokiej jakości uwzględniających potrzeby użytkownika;
- zwiększenie spójności terminologii w wielu sektorach i na różnych poziomach;
- poprawę bezpieczeństwa przepływu towarów i usług oraz ochronę wartości marki towarów oraz własności intelektualnej;
- efektywną współpracę z innymi organami w celu koordynacji pracy i większego zaangażowania zainteresowanych stron;
- ułatwienie wymiany towarów i usług poprzez eliminację barier technicznych w handlu.

Najważniejsze opublikowane normy i dokumenty normalizacyjne w zakresie ISO/TC 292:

- ISO 28001:2007 Security management systems for the supply chain - Best practices for implementing supply chain security, assessments and plans - Requirements and guidance
- ISO 28002:2011 Security management systems for the supply chain – Development of resilience in the supply chain – Requirements with guidance for use
- ISO 12931:2012 Performance criteria for authentication solutions used to combat counterfeiting of material goods
- ISO 22301:2012 Societal security - Business continuity management systems - Requirements

- ISO 22313:2012 Societal security - Business continuity management systems - Guidance
- ISO 22397:2014 Societal security - Guidelines for establishing partnering arrangements
- ISO 22315:2014 Societal security - Mass evacuation - Guidelines for planning
- ISO 16678:2014 Guidelines for interoperable object identification and related authentication systems to deter counterfeiting and illicit trade
- ISO 22398:2013 Societal security - Guidelines for exercises
- ISO 28004-4:2014 Security management systems for the supply chain - Guidelines for the implementation of ISO 28000 - Part 4: Additional specific guidance on implementing ISO 28000 if compliance with ISO 28001 is a management objective
- ISO 22322:201 Societal security - Emergency management - Guidelines for public warning
- ISO/TS 22318:2015 Societal security - Business continuity management systems - Guidelines for supply chain continuity
- ISO/TS 22317:2015 Societal security - Business continuity management systems - Guidelines for business impact analysis (BIA)
- ISO/TR 22312:2011 Societal security - Technological capabilities
- ISO 22324:2015 Societal security - Emergency management - Guidelines for colour-coded alerts
- ISO/TR 22351:2015 Societal security - Emergency management - Message structure for exchange of information
- ISO 18788:2015 Management system for private security operations - Requirements with guidance for use
- ISO 28004-3:2014 Security management systems for the supply chain - Guidelines for the implementation of ISO 28000 - Part 3: Additional specific guidance for adopting ISO 28000 for use by medium and small businesses (other than marine ports)

Zagadnienia bezpieczeństwa obejmujące szeroki zakres oraz angażujące wiele podmiotów, których działania w zakresie planowania, zarządzania i reagowania na katastrofy są często rozproszone zostaną scalone i będą skoordynowane.

Joanna Skwarek
Główny Specjalista
Sektor Obronności i Bezpieczeństwa Powszechnego

Wymagania bezpieczeństwa dla obuwia dziecięcego

W lipcu 2015 r. rozpoczęła się praca nad projektem wymagań dotyczących bezpieczeństwa obuwia dziecięcego „Draft Standardization Request on Shoes for Children”. Członkowie KT 20 ds. Skóry i Obuwia brali udział zarówno w opracowaniu wstępnych założeń do tego projektu, jak również w internetowej konferencji związanej z tym projektem.

Wstępny projekt został rozesłany do sekretariatu CEN/TC 289 ds. Skóry wyprawionej, CEN/TC 309 ds. Obuwia oraz do AFNOR, UNI i PKN.

Uczestnicy projektu zastanawiali się nad definicjami obuwia dziecięcego w zależności od wieku dziecka, czyli dzieci do 36 miesięcy, dzieci do 3 roku życia oraz dzieci starsze. Rozważane również były rodzaje zagrożeń w obuwiu dziecięcym, tj. zagrożenia chemiczne, biologiczne, mechaniczne i termiczne.

Zagrożenia chemiczne wynikają z narażenia na działanie substancji chemicznych lub ich mieszanin. Zawartość substancji chemicznych i mieszanin w obuwiu powinna być zgodna z Rozporządzeniem REACH.

Najczęściej badanymi substancjami szkodliwymi w obuwiu są: aminy aromatyczne, ftalany, fumaran dimetylu, formaldehyd, pentachlorofenol oraz metale ciężkie takie jak: chrom VI, ołów, kadm, arsen, rtęć, antymon, nikiel, kobalt, cyna, żelazo.

Aminy aromatyczne występujące jako barwniki azowe należą do najbardziej rozpowszechnionej grupy

barwników, stanowiącej 60 % produkowanych środków barwiących. Uwalniane są z barwników azowych (kwasowych, bezpośrednich, metalokompleksowych, niektórych zawieszinowych) w wyniku degradacji w warunkach redukcyjnych. Rakotwórcze działanie niektórych barwników wynika z faktu, że podczas kontaktu ze skórą barwniki znajdujące się w wybarwionych materiałach mogą pod wpływem bakterii obecnych na skórze ulegać degradacji z odtworzeniem różnych amin.

Ftalany to sole i estry kwasu ftalowego. Stosuje się je głównie jako plastyfikatory do tworzyw sztucznych. Mogą one być przyczyną: występowania wad wrodzonych, uszkodzeń płodu i chorób wątroby i nerek.

Fumaran dimetylu jest biocydem, którego stosowanie jest zabronione na terytorium Unii Europejskiej. Może on być przyczyną: alergii, bolesnego podrażnienia skóry, ostrej niewydolności oddechowej.

Formaldehyd to substancja chemiczna mająca właściwości bakteriobójcze. Jest substancją toksycz-

ną, żrącą lub drażniącą (w zależności od stężenia). Ograniczone dowody działania rakotwórczego. W stężeniach powyżej 25% działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu. Powoduje oparzenia. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą. Reakcje alergiczne na formaldehyd mogą ujawnić się zarówno w kilka minut od momentu kontaktu z alergenem, jak też po kilku latach narażenia na kontakt z nim. Ekspozycja na formaldehyd w postaci gazu powoduje pieczenie oczu, nosa, gardła, pokrzywkę, uczucie ucisku w klatce piersiowej oraz świszczący oddech, zmęczenie i bóle głowy. Symptomy te mogą być powodem zarówno działania drażniącego formaldehydu, jak i alergennego.

Pentachlorofenol należy do grupy chlorofenoli. Jest fungicydem i działa przeciwgrzybiczo. Jest rakotwórczy i został zakwalifikowany do drugiej kategorii kancerogenów, co oznacza, że może przyczyniać się znacznie do powstawania nowotworów.

Metale ciężkie, a głównie chrom VI mogą być przyczyną alergii; bezpośredni kontakt może skutkować podrażnieniem, wolno gojącym się owrzodzeniem skóry, chorobami górnych dróg oddechowych i nerek oraz rozwojem nowotworów.

Zagrożenia biologiczne i wymagania higieniczne. Obuwie powinno być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby zapewniało higienę użytkownika (np. przez możliwość mycia i prania obuwia). Należy zwrócić uwagę na materiały, z których wykonane jest obuwie, podszewka, wkładka itp. W zależności od przeznaczenia obuwia musi być zapewniony prawidłowy mikroklimat. Zapach obuwia powinien być neutralny.

Zagrożenia mechaniczne. Obuwie powinno być tak zaprojektowane, aby zapewnić prawidłowy rozwój i funkcjonowanie stopy dziecka i nie powinno powodować deformacji stopy oraz innych dolegliwości (deformacje palców, wrastające paznokcie, pęcherze itp.). Ważne są wymiary wewnętrzne obuwia i konstrukcja obuwia. Obuwie powinno być stabilne, a podeszwa powinna uniemożliwić poślizgnięcie się. Obuwie nie powinno zawierać ostrych krawędzi i wystających metalowych elementów (listwy, oczka, klamerki, ozdoby).

Zagrożenia termiczne. Obuwie dziecięce nie powinno być wykonane z łatwopalnych elementów.

Obuwie dziecięce wykonane jest z różnych materiałów – nie tylko ze skóry i tkanin. Zawiera również elementy metalowe, materiały syntetyczne, materiały kompozytowe oraz materiały elektryczne i elektroniczne. Obuwie powinno być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby uniknąć zagrożeń dla zdrowia.

Dla rozwoju stóp dziecka i w konsekwencji stanu zdrowotnego stóp osób dorosłych decydujące są pierwsze lata życia. Oczywiście jest zatem, że pielęgnacja i troska o zdrowie stóp polegają nie tylko na czysto kosmetycznych zabiegach, ale przede wszystkim na właściwie dobranym, bezpiecznym obuwiu, które zapewni swobodny rozwój stopy, lekkość ruchów, elastyczność pracy mięśni już od pierwszych kroków stawianych przez dziecko.

*Magdalena Piecha-Marasek
Sektor Produktów Powszechnego Użytku*

Komitety Techniczne

listopad 2015

Komitety Techniczne

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- **KT 18 ds. Statków i Techniki Morskiej** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 8/SC 12 Ships and marine technology - Large yachts i ISO/TC 8/SC 13 Marine technology
- **KT 69 ds. Bezpieczeństwa Urządzeń Pomiarowych, Sterujących i Sprzętu Laboratoryjnego** rozszerzył zakres współpracy o CLC/BTTF 116-2 Alcohol interlocks
- **KT 172 ds. Identyfikacji Osób, Podpisu Elektronicznego, Kart Elektronicznych oraz Powiązanych z nimi Systemów i Działań** rozszerzył zakres współpracy o ETSI/ESI Electronic Signatures and Infrastructures (tematyka przeniesiona z KT 11 ds. Telekomunikacji)
- **KT 177 ds. Projektowania i Produkcji Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 20/SC 16 Unmanned aircraft systems i ISO/TC 20/SC 17 Airport infrastructure
- **KT 182 ds. Ochrony Informacji w Systemach Teleinformatycznych** rozszerzył zakres współpracy o CEN/CLC/JWG 8 Privacy management in products and services
- **KT 248 ds. Wózków Jezdniowych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/TC 110/SC 5 Sustainability.

Zmiany umiejscowienia sekretariatu Komitetu Technicznego

W listopadzie prowadzenie sekretariatu

- **KT 108 ds. Kruszyw i Kamienia Budowlanego** przejął Instytut Badawczy Materiałów Budowlanych Sp. z o.o. po rezygnacji Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego.

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 24 ds. Surowców Włókienniczych **prof. dr hab. inż. Iwonę Frydrych** reprezentującą Politechnikę Łódzką
- w KT 73 ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianowego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć **mgra inż. Janusza Bandela** reprezentującego Instytut Elektrotechniki
- w KT 81 ds. Przekładników i Transformatorów Małej Mocy **prof. dra hab. inż. Ryszarda Nowicza** reprezentującego Politechnikę Łódzką
- w KT 144 ds. Koksu i Przetworzonych Paliw Stałych **dra inż. Aleksandra Sobolewskiego** reprezentującego Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla

- w KT 208 ds. Napędów i Sterowań Pneumatycznych **dra Jakuba Takosoglu** reprezentującego Politechnikę Świętokrzyską
- w KT 268 ds. Obrabiarek, Narzędzi i Urządzeń do Obróbki Drewna **mgra inż. Zygmunta Stawickiego** reprezentującego Instytut Technologii Drewna.

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 73 ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianowego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć **mgra inż. Franciszka Kowalskiego** reprezentującego TAURON Dystrybucja SA
- w KT 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia **mgra inż. Krzysztofa Bubrzyka** reprezentującego Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych
- w KT 227 ds. Górnictwa Odkrywkowego **prof. dra hab. inż. Dionizego Dudka** reprezentującego Politechnikę Wrocławską
- w KT 268 ds. Obrabiarek, Narzędzi i Urządzeń do Obróbki Drewna **mgra inż. Grzegorza Szumińskiego** reprezentującego Instytut Technologii Drewna.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 108 ds. Kruszyw i Kamienia Budowlanego **mgra inż. Magdalenę Bardan** reprezentującą Instytut Badawczy Materiałów Budowlanych Sp. z o.o.
- w KT 247 ds. Materiałów Medycznych i Biomateriałów **mgra Danutę Lis** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **H+H Polska Sp. z o.o.** do KT 233 ds. Konstrukcji Murowanych
- **Polska Agencja Żeglugi Powietrznej** do KT 306 ds. Bezpieczeństwa Powszechnego i Ochrony Ludności.

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN odwołał z członka KT następujące podmioty:

- **JZO Sp. z o.o.** z KT 49 ds. Optyki i Przyrządów Optycznych
- **Zircon Poland Sp. z o.o.** z KT 53 ds. Kabli i Przewodów

Uzupełnienie

W numerze październikowym „Wiadomości PKN” w rozdziale „Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych” powinna pojawić się poniższa informacja:

We wrześniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 299 ds. Technologii i Maszyn do Obróbki Plastycznej Metali **mgra inż. Andrzeja Czeka** reprezentującego Instytut Obróbki Plastycznej.

Wprowadzanie do obrotu wyrobów budowlanych oraz zakładowa kontrola produkcji

Szkolenie e-learningowe

Nasze szkolenie e-learningowe skierowane jest do wszystkich uczestników rynku wyrobów budowlanych - producentów, importerów, dystrybutorów oraz użytkowników.

Podczas szkolenia zapoznasz się m.in. z:

- oceną zgodności wyrobów budowlanych zgodnie z Rozporządzeniem CPR (Construction Products Regulation) zastępującym Dyrektywę CPD (Construction Products Directive)
- podstawowymi pojęciami i definicjami stosowanymi w Rozporządzeniu CPR
- założeniami poprawnej deklaracji właściwości użytkowych i sposobem jej sporządzania
- zasadami i warunkami umieszczania na wyrobach budowlanych oznakowania CE i Znak Budowlanego B
- systemami oceny zgodności i weryfikacji stałości własności użytkowych na podstawie norm zharmonizowanych lub EOT (Europejskiej Oceny Technicznej)
- definicją i założeniami zakładowej kontroli produkcji

Możesz sprawdzać swoją wiedzę na bieżąco poprzez rozwiązywanie zadań po ukończeniu każdego modułu. Po przerobieniu całego materiału i rozwiązaniu testu końcowego, otrzymasz imienny certyfikat potwierdzający ukończenie szkolenia.

Cena 190,00 zł + VAT

